

Załącznik nr 4 do Zarządzenia  
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie  
z dnia ... ..... 2024 r.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik stanu ochrony <sup>2)</sup>	Cel działań ochronnych <sup>3)</sup>
1.	9160 Grąd subatlantycki ( <i>Stellario-Carpinetum</i> )	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie nie zmniejszonej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 415 ha) na poziomie oceny właściwej FV z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		<b>Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa</b>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (typowa kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej) na 55% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w regionie) na nie więcej niż 45% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Do gatunków charakterystycznych i wyróżniających w obszarze zaliczono m.in.: gajowca żółtego <i>Galeobdolon luteum</i>, przytulię wonną <i>Galium odoratum</i>, turzycę leśną <i>Carex sylvatica</i>, prosownicę rozpierzchłą <i>Millium effusum</i>, fiołka leśnego <i>Viola reichenbachiana</i>, narecznicę samczą <i>Dryopteris filix-mas</i>, wiechlinę gajową <i>Poa nemoralis</i>, kokoryczkę wielkokwiatową <i>Polygonatum multiflorum</i>, miódunke plamistą <i>Pulmonaria officinalis</i>, kłosownicę leśną <i>Brachypodium sylvaticum</i>, starca leśnego <i>Stachys sylvatica</i>, piżmaczka wiosennego <i>Adoxa moschatelina</i>, ziarnopłona wiosennego <i>Ficaria verna</i>, zawilca gajowego <i>Anemone nemoralis</i>, zawilca żółtego <i>Anemone ranunculoides</i>, przylaszczkę pospolitą <i>Hepatica nobilis</i>, szczyra trwałego <i>Mercurialis perennis</i>, czworolista pospolitego <i>Paris quadrifolia</i>, tredownika bulwiastego <i>Scrophularia nodosa</i>, kostrzewę olbrzymią <i>Festuca gigantea</i>, szczawia gajowego <i>Rumex sanguineus</i>. Ubogą warstwę mszystą tworzą głównie: żurawiec falisty <i>Atrichum undulatum</i>, złotowłos strojny <i>Polytrichastrum formosum</i>, merzyk groblowy <i>Mnium hornum</i>, widłozabek włoskowy <i>Dicranella heteromalla</i>, dzióbkwieciec</p>

<sup>2)</sup> Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska lub gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, i raportów, o których mowa w art. 38 tej. ustawy. Wskaźniki kardynalne zaznaczono pogrubioną czcionką.

<sup>3)</sup> Użyte oceny FV (stan ochrony właściwy), U1 (stan ochrony niezadowalający) oraz U2 (stan zły) wynikają z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024, poz. 99).

	bruzdowany <i>Eurhynchium striatum</i> .
<b>Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy</b>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska przyrodniczego w regionie) na 20% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska przyrodniczego w regionie, przy czym są zaburzone relacje ilościowe) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 70 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (w jednej lub więcej warstw dominuje gatunek obcy dla naturalnego zbiorowiska roślinnego) do poziomu oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
<b>Udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)</b>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (&gt; 90%) na 85% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (50-90%) na co najmniej 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z oceny niezadowalającej U1 do oceny właściwej FV na co najmniej 3% stanowisk siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z oceny złej U2 (&lt;50%) do oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 2% stanowisk siedliska w obszarze.</p>
<b>Udział graba</b>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (&gt; 10% graba w drzewostanie) na 40% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (&lt; 10% graba w drzewostanie) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 40% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (brak graba w drzewostanie) na nie więcej niż 15% powierzchni siedliska w obszarze.</p>

Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (udział &lt; 10% gatunków „wczesnosukcesyjnych”, ale obecne) na 45% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (udział 10-30% gatunków „wczesnosukcesyjnych”) na co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (udział &gt;30% gatunków „wczesnosukcesyjnych”) do poziomu oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (udział &lt;10% gatunków obcych ekologicznie) na 95% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (udział 10-50% gatunków obcych ekologicznie) na 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
<b>Gatunki obce geograficznie w drzewostanie</b>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (udział gatunków obcych ekologicznie, m.in. świerka, dąglezji, modrzewia nie odnawiających się o pokryciu &lt; 1%) na 65% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (udział 10-50% gatunków obcych geograficznie) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 35% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (udział &gt;50% gatunków obcych geograficznie) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 do poziomu oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
Martwe drewno (łącznie zasoby)	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (&gt; 20m<sup>3</sup>/ha) na 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (10-20m<sup>3</sup>/ha) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 15% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (&lt;10m<sup>3</sup>/ha) do poziomu oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 65% powierzchni siedliska w obszarze.</p>

<p><b>Martwe drewno leżące lub stojące &gt;3m długości i &gt;50 cm grubości</b></p>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (&gt; 5 szt./ha) na 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (3-5 szt./ha) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 15 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 10 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (&lt;3 szt./ha) do poziomu oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 65% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
<p>Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)</p>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (&gt; 10% udział objętościowy drzew starszych, niż 100 lat) na 55% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (&lt; 10% udział drzew starszych niż 100 lat ale &gt; 50% udział drzew starszych niż 50 lat) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 10 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 20% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (&lt; 10% udział drzew starszych niż 100 lat i &lt; 50% udział drzew starszych niż 50 lat) do poziomu oceny niezadowalającej U1 na nie więcej niż 15% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
<p>Naturalne odnowienie drzewostanu</p>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (odnowienie obfite, z udziałem grabu, reagujące na luki i prześwietlenia) na 35% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 (odnowienie tylko pojedyncze lub bez udziału grabu) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 5 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na co najmniej 60% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
<p>Struktura pionowa i przestrzenna</p>	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (struktura zróżnicowana, &gt; 50% powierzchni pokrytej przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia) na 15%</p>

roślinności	<p>powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 (jednolity stary drzewostan lub struktura zróżnicowana ze zwartym starym drzewostanem zajmującym 10-50% powierzchni) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 10 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 na co najmniej 60% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (brak odnowienia) do poziomu oceny niezadowolającej U1 na nie więcej niż 15% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków inwazyjnych) na 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (obecny max. 1 gatunek inwazyjny nie bardzo silnie ekspansywny – niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i>) na co najmniej 70% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 na nie więcej niż 20% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (rodzime gatunki ekspansywne występują co najwyżej pojedynczo) na 45% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny co najmniej niezadowolającej U1 (podwyższony udział rodzimych gatunków ekspansywnych związanych z prowadzonymi pracami leśnymi; najczęściej spotykane w obszarze gatunki porębowe, nie bardzo ekspansywne: pokrzywa <i>Urtica dioica</i>, jeżyny i maliny <i>Rubus</i> sp., mietlica pospolita <i>Agrostis capillaris</i>, poziewnik szorstki <i>Galeopsis tetrahit</i>, rdestówka powojowata <i>Fallopia convolvulus</i>, trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigejos</i>, jednak nie są one bardzo ekspansywne) na nie więcej niż 55% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak znaczących śladów zniszczeń) na 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 (pojedyncze ślady) do poziomu oceny właściwej FV na co najmniej 5 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (pojedyncze ślady) na co</p>

			<p>najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (liczne ślady) do poziomu oceny niezadowalającej na co najmniej 30 % powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 na nie więcej niż 10% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
		Inne zniekształcenia	<p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak zniekształceń) na 40% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (występują lecz mało znaczące) na nie więcej niż 55% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej U2 (zniekształcenia silne) do poziomu oceny niezadowalającej na nie więcej niż 5% powierzchni siedliska w obszarze.</p>
2.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe ( <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Nie określa się. Siedlisko nie jest znaczące w obszarze. Do czasu akceptacji Komisji Europejskiej siedlisko pozostaje na liście przedmiotów ochrony w obszarze.	